

РЕШЕНИЕ

№ 910

гр. София, 12.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 25.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **9109** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е проведено по реда на чл. чл. 145 – 178, вр. чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба до Административен съд - София град от Т. М. Б. ЕГН [ЕГН] с адрес [населено място], [улица] срещу Столична дирекция за вътрешните работи /СДВР/ за

- неимуществени вреди в размер на 5000.00лв., причинени му с незаконосъобразен административен акт – НП №22-4332-000589/09.02.2022г., издаден от Началник група в СДВР, отдел Пътна полиция СДВР и отменен с Решение № 1281/20.03.2023г. по анд №20221110204483/2018г. на СРС, 136-ти състав, влязло в сила на 14.03.2019г.

- законната лихва върху посочената сума, считано от 11.05.2023-дата на влизане на решението на СРС в сила до окончателното изплащане, както и направените по делото разноски, вкл. и адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание, ищецът чрез процесуалния си представител, поддържа исковата молба. Ангажира показания на свидетеля Г. М. М. и К. П. П. за доказване на претенцията за неимуществени вреди, като претендира заплащане на направените по делото разноски. В представените по делото писмени бележки излага твърдения за доказаност на неимуществените вреди, като твърди, че са налице всички предпоставки на чл.1 от ЗОДОВ.

Ответникът Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител, оспорва изцяло исковата молба. В представения по делото писмен отговор излага твърдения за недоказаност на неимуществените вреди. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение жалбата да бъде уважена. Оспорва претендирания размер на исковата претенция.

Административен съд София - град, като съобрази доводите на страните и доказателствата, приема следното от фактическа страна.

Не се спори по делото, че с влязло в сила на 11.05.2023 г. Решение № 1281 от 20.03.2023 г., постановено по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, НО, 136 състав, е отменено наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР, с което на Т. М. Б. е наложено административно наказание „Глоба“ в размер на 200.00 /двеста/ лева и лишаване от право да управлява МПС за срок от шест месеца за нарушение на чл. 140 ал.1 от ЗДВП, изразяващо се в управление на 24.09.2021 в [населено място] на т.а „Д. Л.“ с рег. [рег.номер на МПС], като при направена справка е установено, че МПС е с прекратена регистрация по чл.143 ал.15 от ЗДВП.

Гореописаната фактическа обстановка се доказва с приобщените по делото писмени доказателства Решение № 1281 от 20.03.2023 г., постановено по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, НО, 136 състав и наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР, а относно претендираните неимуществени вреди по искане на ищеца са разпитани свидетелите Г. М. М. и К. П. П..

При така установените факти, Административен съд София- град, обосновава следните правни изводи:

Настоящият състав на Административен съд София – град намира така предявения иск за неимуществени вреди за ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛЕН.

Съгласно чл. 7 от Конституцията на Република България държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Нормата прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Така извъндоговорната деликтна отговорност на държавата и общините за вреди е уредена в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) – това е приложимият специален материален закон, като съгласно препращащата норма на пар.1 от Заключителните разпоредби на ЗОДОВ за неуредените материално правни въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони – в случая ЗЗД и КТ. Отговорността на държавата е пряка, увреденият се обезщетява директно от съответното юридическо лице, към което принадлежи органът или длъжностното лице. Тя е обективна – носи се независимо дали вредите са причинени виновно (за разлика от отговорността по чл. 49 ЗЗД на юридическите лица, възложители на работа, отговарящи за вредите, причинени от изпълнителя на възложеното при или по повод извършването на тази работа). Специалният материален закон, в сила от 1.1.1989 г., е приет с цел улеснено удовлетворяване на претенциите на увредени физически лица във връзка с незаконосъобразна дейност на държавни органи и длъжностни лица. От една страна чрез насочване на исковите претенции към юридически лица, от чийто бюджет по-лесно ще се осъществи принудително изпълнение, и от друга страна с оглед липсата на необходимост от доказване на виновно

поведение от съответното длъжностно лице.

Исковете, с претенция за обезщетяване на вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл. 203, ал. 1, ал. 2), а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Чл. 1 от ЗОДОВ постановява, че държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност. Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт /имуществената и неимуществената/ и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред.

От доказателствата по делото безспорно се установява, че е налице първата законово регламентирана материалноправна предпоставка по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за възникване правото на обезщетение за претърпени от ищеца вреди от незаконосъобразен акт на административен орган - отменено като незаконосъобразно наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР-същото е отменено с влязло в сила на 11.05.2023 г. Решение № 1281 от 20.03.2023 г., постановено по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, НО, 136 състав, като по тази предпоставка не се спори. От своята правна същност наказателното постановление представлява държавновластнически правораздавателен акт, който се издава в опростено състезателно производство след сезиране за решаване на конкретен административнонаказателноправен спор, при самостоятелност и независимост на произнасящия се орган, неповратимост на решението му и отменимост единствено по съдебен ред. От друга страна, издаването на наказателни постановления представлява форма на административна дейност, свързана с налагане на санкции за неизпълнение или нарушение на административни задължения. В тази връзка съдът приема, че наказателното постановление, което е отменено по реда на ЗАНН със съдебно решение, представлява незаконосъобразен акт по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и е основание за ангажиране на отговорността на държавата и общините.

По отношение на другите два от кумулативно изискуемите елементи на фактическия състав за ангажиране отговорността на държавата - настъпването на имуществени и/или неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от незаконосъобразна административна дейност, съдът приема, че исковата претенция е частично основателна.

Следва въпроса за претърпени вреди от така отмененото наказателно постановление, като в случая се претендират неимуществени вреди, вследствие това. Негативните ефекти – болки и страдания, които твърди да е понесъл, ищецът е оценил на сумата от 5 000 лева.

В тази връзка относно твърдените в исковата молба вреди, причинени от отменено с влязло в сила на 11.05.2023 г. Решение № 1281 от 20.03.2023 г.,

постановено по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, НО, 136 състав, е отменено наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР, съдът отбелязва, че в съдебната практика и теория еднозначно е прието, че отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществените права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като „пряка и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. Няма и спор в правната теория и практика, че обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Въз основа на мотивите, изложени по т. 1 от ТП № 2/19.5.2015 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд следва да се приеме, че наказателното постановление е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административно-наказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност и в този смисъл същият представлява властнически акт, издаден от административен орган и въпреки че поражда наказателно правни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Незаконосъобразността на властническият акт наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР, от чиято отмяна ищецът черпи претенцията си за обезвреда, е установена с влязло в сила на 11.05.2023 г. Решение № 1281 от 20.03.2023 г., постановено по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, НО, 136 състав.

По силата на чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанието за присъждане на обезщетението и неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размерът на обезщетението за неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданието, за което се присъжда обезщетението. Ищецът е този, който в процеса

следва да докаже както настъпването на вредите и тяхното основание, така и причинната връзка между тях и незаконосъобразните актове, действия или бездействия на администрацията. Съгласно трайната съдебна практика неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат. Те трябва да се установят с конкретни доказателства по делото, а не с общи твърдения и термини, тъй като за всеки отделен човек те са индивидуално определяеми и съдът не може да предполага тяхната наличност.

В конкретният случай в тежест на ищеца бе да докаже по безспорен начин, че е претърпял твърдените от него в исковата молба вреди от неимуществен характер, както и причинната им връзка с отменения като незаконосъобразен акт, за което на жалбоподателя бяха дадени и съответните указания със съдебното разпореждане за насрочване разглеждането на делото и в направения доклад по ГПК. Вредоносният резултат не се презюмира, а по отношение на същия ищецът следва да проведе пълно и главно доказване.

По делото не е спорно, че е налице първата предпоставка- отменено наказателно постановление № 22-4332-000589/09.02.2022 г. на началник група към СДВР, като съдът приема, че от изслушаните по делото свидетелски показания се установява, че в този период у ищцата се е породило „сериозно притеснение“, „нервно напрежение“, вследствие на издаденото наказателно постановление. Ето защо следва да се приеме за доказано настъпването на част сочените в исковата молба неимуществени вреди.

В случая съдът съобрази, че чрез гласните доказателства по делото в показанията на свидетеля Г. М. се доказват предимно имуществени вреди, свързани със заплащането на таксиметрови услуги-такава претенция липсва в исковата молба, от една страна, а от друга следва да се вземе предвид изявлението от страна на свидетеля, че се познава с Т. Б. от десет години и преди това също тя е ползвала таксиметровите услуги, макар и не толкова често. В тази връзка следва да бъдат споделени и направените от ответника възражения, че ищцата е разполагала и с други средства за придвижване, вкл. и градски транспорт. При определяне на размера на обезщетението съдът взе предвид и доказателствата от показанията на свидетеля К. П. П., който говори за „паник атаки“. По делото, обаче, не са ангажирани медицински документи или други писмени доказателства за посоченото състояние, което според свидетеля се изразява в изпитване на страх като види орган на КАТ, кола или полицаи, като „чисто физически проявление на тази паническа атака се изразяваше в треперене и притеснение“.

Следва да посочи, че не всяко неприятно усещане или чувство и не всяка душевна депресия дават основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, а само тези, които справедливостта изисква да бъдат възмездени. В тази връзка по делото, видно от писмените доказателства се установява, наказателното постановление е отменено на процесуално основание, тъй като в производството пред СРС не ясно дали Т. Б. е била новия собственик на процесния автомобил, за когото след покупно -продажбата е възникнало задължение за регистрация. Същевременно в хода на настоящото производство в АССГ е установено, че именно ищцата е новият собственик на автомобила, респ. е било нейно задължението да провери дали автомобила е с прекратена регистрация, респ. да го регистрира. Доколкото настоящото производство има друг предмет, а не пререшаване на спора по н.а.х. дело № 20221110204483/2022 г. на СРС, то съдът не може и не следва да преразгледа поставения въпрос, но във всички случаи следва да се вземе предвид при преценката

за претендираните неимуществени вреди.

Изхождайки именно от разбирането че критерият за справедливост, визиран в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, не е абстрактен, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които в случая с оглед на установеното външно проявление и обективен израз на твърдените вътрешни изживявания, съдът приема, че претърпените от ищеца неимуществени болки и страдания в пряка причинно следствена връзка със случилото се могат да бъдат възмездени със сумата от 300 (триста) лева. За разликата до предявения размер иска за обезщетение за неимуществени вреди следва да се отхвърли.

Относно претенцията в исковата молба за присъждане на законната лихва върху посочената сума, считано от 11.05.2023-дата на влизане на решението на СРС в сила до окончателното изплащане, съдът отбелязва, че тъй като главницата е резултат от отмененото като незаконосъобразно /т. е. унищожяемо/ наказателно постановление, то искането за присъждане на законната лихва върху това обезщетение е основателно. Съгласно т.4 от ТР № 3/ 22.04.2005г. на ВКС по т. гр. дело № 3/ 2004г., ОСГК при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожяемите административни актове, а при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Съгласно чл.130, ал.2 от Закона за съдебната власт "Тълкувателните решения и тълкувателните постановления са задължителни за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове." Следователно законна лихва върху претендираните обезщетения е дължима от датата на отмяна на НП, респ. датата, на която е влязло в сила решението на СРС, с което е отменено постановлението – в случая НП е влязло в сила на 11.05.2023г.

По отношение на исковата претенция за обезщетяване на направените по делото пред СРС **разноски**, вкл. и адвокатско възнаграждение, съдът отбелязва, че искането в тази част е неоснователно, доколкото видно от решението на СС в мотивите му изрично е посочено, че от страна на жалбоподателката не са претендирани разноски, поради и което не са присъдени, като липсва и молба по чл.248 ГПК. В този смисъл, предвид неположена грижа от страна на жалбоподателката за претендиране и присъждане на разноски в производството пред СРС, въпреки че е разполагала с такава законова възможност, съдът счита, че исковата претенция за присъждане на обезщетение за направените по делото пред СС **разноски**, вкл. и адвокатско възнаграждение, следва да бъде оставена без уважение.

Доказаният по основание иск следва да се уважи до общ размер от 300 лева, като за разликата до предявения размер от 5 000 лева иска за обезщетение за неимуществени вреди следва да се отхвърли.

Разноски:

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по

претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски съобразно уважената част от иска.

В производството ответникът СДВР е представляван от надлежно упълномощения процесуален представител, който в хода на делото, преди приключване на устните състезания, е поискал присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Предвид факта, че исковата молба е подадена след 29.11.2019 г. то на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение.

Следва да бъде отбелязано, че претендираното адвокатско възнаграждение в размер на 800.00лв. е прекомерно, предвид липсата на фактическа и правна сложност на делото и разглеждането му в едно съдебно заседание. В този смисъл следва да се има предвид чл.9 вр. чл.7 от Наредбата №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като бъде отчетен претендирания интерес и размера на частично уважената искова претенция. Ето защо размера на претендираните разноски от ищеца следва да бъде присъден пропорционално на уважената част от исковете, а именно в размер на 198.00лв.

По отношение на юрисконсултското възнаграждение е приложима чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ във връзка с чл. 24 от Наредбата за правната помощ, която предвижда размер от 100 до 360 лв.. Съдът като взе предвид горепосочените съображения за липса на фактическа и правна сложност, както и едно открито съдебно заседание с участие на страните, намира, че следва да бъде определен минималния размер на юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Воден от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2 АПК, чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, Административен съд София - град, 21 състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на Т. М. Б. ЕГН [ЕГН] обезщетение за претърпени неимуществени вреди в общ размер на 300,00 (триста) лева, както и законната лихва върху посочената сума от 300.00 лв., считано от 11.05.2023-дата на влизане на решението на СРС в сила до окончателното изплащане, като

ОТХВЪРЛЯ иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди до предявения размер до 5 000 лева.

ОСЪЖДА Т. М. Б. ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи при МВР разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 (сто) лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Т. М. Б.

ЕГН [ЕГН] разноси за водене на настоящото дело в размер на 198.00 лв. (сто деветдесет и осем лева).

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на РБ с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: